یادداشت

مهران ابراهیمیان

دولت بسته اقتصادی پساتحریم ارائه کند

هجمه‌ای سنگین از واردات در راه است که سر اصلی آن به دولت و شرکت‌های دولتی وصل است. از واردات میلیاردی هواپیما تا واردات تراکتورهای سنگین از چک و اسلواکی و در سوی دیگر ثبت هزار ال‌سی در یک روز از سوی واردکنندگان! به نحوی که شدت خرج کردن ارزهای نیامده بازار دلار راه هم به هم ریخته و نمودار قیمتی دلار برخلاف روند منطقی ریال شکل صعودی به خود گرفته است.

آیا ما دچار وادادگی شده‌ایم؟ آیا در پس مذاکرات سیاسی در عرصه بین‌الملل معاملات اقتصادی رخ داده است که مثلاً فلان کشور شرط فروش هواپیمایش را منوط به حفظ چند ۱۰ درصدی بازار خودروی داخلی و آن هم برای دو برند بکند یا فلان کشورها مناطق نفت‌خیز را بین چند شرکت نفتی بزرگ غربی تقسیم کرده‌اند و...

این فضای رسانه‌ای که این روزها خبر واردات سنگین را به طور رگباری منتشر می‌کنند همه و همه نشان از برنامه‌ریزی هدفمند برای پول‌های باقیمانده‌ای است که در آن سوی مرزها بلوکه شده بود، اما آیا این با خواست و اراده دولت، با شعارها و سخنان رئیس‌جمهور در تضاد نیست؟ آیا قرار بود نتیجه توافق این باشد یا به تعبیر رئیس‌جمهوری چرخ اقتصاد بعد برجام به حرکت واداشته شود؟

نگرانی نگارنده از این جهت است که آنچه از فحوای سخنان رئیس‌جمهور برمی‌آید با جریانی که در حال وقوع است در تضادی آشکار است و این تضاد نیز نه ساخته رقبای دولت یازدهم که نتیجه ارتباط‌های قبلی شرکت‌های غربی با بدنه دولت و شرکت‌های وابسته به دولت است؛ خطری که بار دیگر تجربه دوران پس از جنگ را گوشزد می‌کند؛ خطری که با نیت خیر و شعارهای خوب عده‌ای به دنبال کاسبی هستند. از یاد نبریم که موج مصرف‌گرایی پس از جنگ یا حتی در دولت قبلی (در اثر افزایش ناگهانی درآمد نفت) چه آثار مخربی را بر اقتصاد و معیشت مردم گذاشت.

اگر رئیس‌جمهور محترم مدعی حرکت بر مدار اقتصاد مقاومتی به معنای مقاوم‌سازی (درون‌زا و برون‌نگر کردن اقتصاد) است، علائم ۴۸ ساعته پس از اجرایی شدن برجام چنین چیزی را اثبات نمی‌کند بلکه نشان از هجوم واردات کالا مغایر با مسیری است که ترسیم کرده‌ایم.

حتماً نباید دولت و مردم در فشار باشند تا اقتصاد نیاز به برنامه‌ریزی و تدوین داشته باشد. ای کاش دولت اکنون با افق جدید پساتحریم و مبتنی بر قوانین بالادستی اعم از اقتصاد مقاومتی و برنامه پنج ساله‌ای که خود تدوین کرده است، بسته‌ای جامع برای پساتحریم تدوین و برایش همایش برگزار می‌کرد تا براساس آن به حل مشکلات اولویت‌دار و توسعه پایدار فکر می‌کردیم. ای کاش بسته‌ای طراحی می‌شد تا به جای پیشخور دلارها (که در برخی منابع ۱۰۰ میلیارد دلار هم برآورد شده است) یا تقدیم آنها به شرکت‌های خارجی برای کشاورزی، برای تولید مفلوک، برای میلیون‌ها جوان بیکار و... راهکاری حداقلی ارائه می‌کرد و در آن به درستی منابع هزینه‌ای را با اهداف و آثار مثبتش تدوین می‌کرد.

این بسته که لابد اکنون قابلیت اجرایی دارد باید توسط دولت تدوین شود و یک افق قابل دسترسی به مردم ارائه و نشان دهد که در فصل جدید اقتصادی پسابرجام دولت یازدهم دارای برنامه است. آیا کاسبان پساتحریم متصل به بدنه دولت اجازه چنین کاری را خواهند داد؟

گزارش ۲

هادی غلامحسینی

ماحصل گرانفروشی ۸ ماه ارز دولتی چقدر است؟

بانک مرکزی در حالی دلار دولتی را از پایان اردیبهشت‌ماه سال‌جاری بیش از نرخ مصوب در قانون بودجه سال ۹۴ یعنی ۲ هزار و ۸۵۰ تومان به فروش رسانده و در این بین ریال قابل ملاحظه‌ای از این گرانفروشی نصیب دولت شده است که روز گذشته رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی اعلام کرد: عده‌ای تصور می‌کنند هرچه نرخ ارز بالاتر برود پول بیشتری از محل آن عاید دولت می‌شود و این دولت است که علاقه‌مند به فروش گران‌تر دلار است در حالی که دولت هیچ علاقه‌ای به بالابردن نرخ ارز ندارد.

بررسی روزنامه «جوان» نشان می‌دهد بانک مرکزی در زمینه فروش دلار دولتی تنها در هفته‌های ابتدایی سال‌جاری از نرخ مصوب قانون بودجه سال ۹۵، یعنی ۲ هزار و ۸۵۰ تومان تبعیت کرده است و دقیقاً از ۲۸ اردیبهشت ماه سال جاری با عبور از نرخ مصوب، دلار را به تدریج گران‌تر از روز ماقبل به فروش رسانده است، طوری که در پایان روز گذشته (۲۸ اردیبهشت) بهای دلار در بانک مرکزی در حدود ۳ هزار و ۱۸ تومان قیمت خورده که این نرخ یعنی ۱۶۸ تومان گران‌تر از نرخ مصوب بودجه سال ۹۴ است.

در این بین اگرچه افزایش بهای دلار دولتی و به تعبیر دیگر گرانفروشی دلار دولتی آن هم برخلاف رقم تعیین شده در بودجه سال ۹۴ کشور برای دولت که عمده‌ترین عرضه‌کننده ارز در اقتصاد ایران است، ریال بیشتری را به همراه دارد و از این محل دولت درآمد بیشتری حاصل کرده است، ولی تاکنون دولت و بانک مرکزی، عایدی ریالی حاصل از هشت ماه گرانفروشی ارز دولتی را اعلام عمومی نکرده‌اند و افکار عمومی نمی‌داند این گرانفروشی برای دولت چقدر ریال به همراه داشته است.

گرانفروشی هشت ماهه ارز دولتی اگرچه برای دولت درآمد به همراه داشته است، اما روز گذشته محمدباقر نوبخت در نشست خبری تبیین لوایح برنامه ششم و بودجه سال آینده در کمال ناباوری در پاسخ به سؤالی مبنی بر نحوه تعیین نرخ ارز در بودجه و سیاستگذاری دولت در این رابطه اظهار کرد: دولت هیچ علاقه‌ای به بالابردن نرخ ارز ندارد. عده‌ای تصور می‌کنند هرچه نرخ ارز بالاتر برود پول بیشتری از محل آن عاید دولت می‌شود و این دولت است که علاقه‌مند به فروش گران‌تر دلار است در حالی که این موضوع به نفع اقتصاد نیست و هزینه‌های تولید را بالا می‌برد.

نوبخت اضافه کرد: به هر حال درست یا غلط اقتصاد ما درگیر نرخ ارز است و باید در این فضا تلاش کرد تعادل را در بازار به وجود آورد. برخی فکر می‌کنند به خاطر درآمد بیشتر دلار را گران می‌فروشند.

نوبخت با بیان اینکه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است آنهایی که از تمکن مالی برخوردارند از دریافت یارانه نقدی حذف کند، یادآور شد: دولت فعلاً هیچ تصمیمی برای افزایش قیمت حامل‌های انرژی ندارد و باید تا زمان تدوین آیین‌نامه مربوط به اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها تا سال آینده صبر کرد.

فرجام ۸۲ میلیون کیلو برنج دولت

این احتمال وجود دارد دولت برنجی را که با تخفیف ۲۰درصدی فروخته دوباره برای سبد کالا خریداری کند!

گزارش یک

بهناز قاسمی

قرارداد فروش انحصاری و با تخفیف ۲۰ درصدی ۸۲ هزار تن برنج دولتی به یک خریدار حقیقی به ارزش هزار و ۸۲۲ میلیارد ریال، هفت ابهام و سؤال ایجاد کرده است که مسئولان شرکت بازرگانی دولتی ایران باید به آنها پاسخ دهند. آیا امکان فروش مجدد این برنج‌ها به دولت در قالب سبد کالا وجود دارد؟ این حجم برنج خارجی با تاریخ مصرف محدود کجا توزیع خواهد شد؟

اخباری که این روزها از حوزه جهاد کشاورزی در بخش تولید، توزیع و ذخیره‌سازی کالاهای اساسی منتشر می‌شود، نگرانی‌هایی را میان مردم و رسانه‌ها به وجود آورده است، گویی که در این وزارتخانه هیچ کس پاسخگوی مشکلات به وجود آمده نیست و هر روز خبر جدیدی از معدوم‌سازی، توزیع کالاهای آلوده و... منتشر می‌شود، این بار نوبت به فروش انحصاری برنج وارداتی، البته با تخفیف به یک شخص حقیقی رسیده است و ابهامات فراوانی در این قرارداد فروش وجود دارد.

هفته گذشته قراردادی ۱۸۲ میلیارد تومانی برای فروش حدود ۸۲ هزار تن انواع برنج وارداتی بین شرکت بازرگانی دولتی ایران و یک شخص حقیقی به‌نام «ع.ح» امضا شد که براساس این قرارداد، ۳۵ هزار تن برنج هندی ۱۱۲۱ به قیمت کیلویی ۲ هزار و ۵۰۰ تومان، ۳۵ هزار تن برنج اروگوئه به قیمت کیلویی ۲ هزار و ۶۸ تومان، ۸ هزار و ۱۷۰ تن برنج هومالی به قیمت کیلویی ۲ هزار و ۲۰۰ تومان و ۳ هزار و ۴۱۳ تن برنج تایلندی پرمحصول به قیمت کیلویی هزار و ۳۰۰ تومان در قبال اخذ وجه به‌صورت ۵۰ درصد نقد و ۵۰ درصد ضمانتنامه بانکی تعهد پرداخت با سررسید سه‌ماهه حداکثر تا تاریخ ۱۵ بهمن ۹۴ تحویل خریدار شده است. در مقدمه این قرارداد تأکید شده است که این قرارداد براساس گزارش توجیهی معاونت بازرگانی داخلی و با توجه به مدت بسیار محدود تاریخ اعتبار مجوز بهداشتی (ظاهراً تا پایان سال ۹۴) و سایر شرایط حاکم بر بازار منعقد شده است.

طبق این قرارداد، خریدار متعهد شده است ۵۰ درصد برنج‌های موجود در انبارهای شرکت بازرگانی دولتی را تا ۱۵ بهمن‌ماه و مابقی را تا ۱۵ اسفند امسال تخلیه و وجه ۵۰ درصد نقد را تا تاریخ ۱۵ بهمن پرداخت کند. طبق یکی از بندها، این قرارداد از مالیات یا ارزش افزوده معاف شده است. فعالان بازار معتقدند با توجه به محدودیت تاریخ مصرف این برنج‌ها این اقدام بازرگانی دولتی به منظور تخلیه انبارها و سود حاصل از فروش آن است، زیرا با حساسیتی که رسانه‌ها نسبت به برنج‌های وارداتی تاریخ گذشته ایجاد کرده‌اند، بازرگانی دولتی برای توزیع آن دچار محدودیت است. علاوه بر این با تجربه‌ای که دولت در توزیع روغن‌های سبد کالایی دارد، ممکن است پس از فروش برنج‌ها، مجدداً از خریدار حقیقی خریداری و به عنوان سبد کالایی پایان سال توزیع شود، با این کار هم بازرگانی دولتی سود برده و هم خریدار آقای «ع.ح».

همچنین فعالان بازار برنج می‌گویند: در غیر این صورت در حال حاضر به دلیل پایین بودن قدرت خرید مردم، تقاضا برای برنج در بازار کاهش یافته است، حال این خریدار حقیقی کجا و چگونه می‌تواند این حجم برنج وارداتی را به فروش برساند؟

■ ابهامات قرارداد

به گزارش تسنیم، فروش مدت‌دار و اقساطی کالاهای دولتی طبق ماده ۹ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در سال جاری مجاز شناخته شده و در واقع پس از ابلاغ این قانون فروش ترهینی متوقف شده است. شرکت بازرگانی دولتی هم طبق ماده ۹ همین قانون و آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۹ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر مجاز به امضای این قرارداد بوده است ولی طبق این آیین‌نامه اجرایی که ۱۴ تیرماه امسال به تمامی دستگاه‌های اجرایی مربوطه ابلاغ شده است، عدم رعایت برخی مفاد این آیین‌نامه در قرارداد اخیر شرکت بازرگانی دولتی جای چند سؤال و ابهام دارد که لازم است مسئولان شرکت در این خصوص پاسخگو باشند.

۱- طبق ماده ۲ آیین‌نامه فروش مدت‌دار، دستگاه‌های اجرایی موظفند شرایط پرداخت مدت‌دار موضوع این آیین‌نامه را ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه به اطلاع عموم برسانند. حال این سؤال مطرح است: آیا چنین اطلاع‌رسانی انجام شده است یا خیر؟

برخی مطلعان از این قرارداد اعلام کرده‌اند شرکت بازرگانی دولتی قبل از امضای این قرارداد هیچ‌گونه اطلاع‌رسانی در خصوص فروش محموله بزرگ ۸۲ هزار تنی برنج وارداتی نکرده و این فروش آگهی نشده که لازم است مسئولان شرکت بازرگانی دولتی در این باره پاسخگو باشند.

۲- اگر چنانچه اظهار شود که این قرارداد براساس ماده ۹ قانون رفع موانع تولید تنظیم نشده است، باید برنج‌های شرکت بازرگانی دولتی از طریق مزایده عمومی یا ترک تشریفات با رعایت آیین‌نامه‌های دولتی به فروش می‌رسید که این چنین نشده است.

۳- انحصار فروش برنج دولتی به یک شخص حقیقی هم ابهام دیگر این قرارداد است، ضمن اینکه شرکت بازرگانی دولتی در یکی از بندهای این قرارداد هم بر انحصاری شدن فروش برنج‌های دولتی به خریدار صحه گذاشته است.

۴- طبق آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۹ قانون رفع موانع تولید، شرکت بازرگانی دولتی باید برنج را به یکی از پنج گروه سرمایه‌گذار، تولیدکننده، صادرکننده و واردکننده یا پیمانکار بفروشد. لازم است مسئولان شرکت بازرگانی دولتی توضیح دهند: خریدار نامبرده در این قرارداد در کدام یک از گروه‌های پنج‌گانه فوق می‌گنجد و آیا صلاحیت خریدار برای فروش قبلاً احراز شده است؟

طبق گزارش‌هایی که رسانه‌های رسمی کشور در سال ۸۸ منتشر کرده‌اند و اسناد آن در آرشیو خبرگزاری‌های رسمی و رسانه‌های مطرح موجود می‌باشد، آقای «ع.ح» در سال ۸۸ از طرف وزارت بازرگانی وقت به‌عنوان مسئول تنظیم بازار مرغ انتخاب شده بود ولی به‌دلیل عدم توانایی در عمل به تعهداتش، قیمت مرغ در بازار نابسامان شد و همین فرد به‌عنوان یکی از عوامل گرانی مرغ از سوی مسئولان رسمی اعلام شده بود.

۵- شرکت بازرگانی دولتی در این قرارداد برنج هندی ۱۱۲۱ را کیلویی ۲ هزار و ۵۰۰ تومان، برنج اروگوئه را کیلویی ۲ هزار و ۶۸ تومان، برنج هومالی را کیلویی ۲ هزار و ۲۰۰ تومان و برنج تایلندی پرمحصول را به قیمت کیلویی هزار و ۳۰۰ تومان به خریدار فروخته است که در مقایسه با قیمت فروش‌های قبلی این شرکت کاهش و تخفیف قابل ملاحظه دارد. بنابر اظهار مطلعان، نرخ‌های قبلی فروش برنج هندی ۱۱۲۱ کیلویی ۲ هزار و ۸۴۴ تومان، اروگوئه ۲ هزار و ۳۵۰ تومان، هومالی ۲ هزار و ۸۴۴ تومان و پرمحصول تایلندی هزار و ۶۰۰ تومان بوده است.

لازم است مسئولان شرکت بازرگانی دولتی در خصوص «این تخفیف‌ها و اینکه کاهش قیمت فروش براساس کدام مصوبه قانونی بوده است؟» پاسخ دهند.

۶- این قرارداد براساس فروش ۵۰ درصد محصول به‌صورت نقد و ۵۰ درصد اقساط با ضمانتنامه بانکی تنظیم شده است که وجه نقدی در روز امضای قرارداد یعنی ۲۱ دی‌ماه ۹۴ دریافت نشده است و در قرارداد مزبور برای پرداخت ۵۰ درصد وجه نقدی تا ۱۵ بهمن‌ماه به خریدار فرصت داده شده است، چرا؟ ضمن اینکه خریدار از روز ۲۲ دی‌ماه ۹۴ یعنی یک روز پس از امضای قرارداد با معرفی نماینده‌هایی به شرکت بازرگانی دولتی درخواست تحویل برنج به آنها را کرده و وجه مورد نظر هم به‌صورت نقدی از آنها و نه خریدار دریافت شده است که لازم است توضیح داده شود، آیا افرادی که از سوی آقای «ع.ح» به عنوان نماینده، حواله تحویل برنج در اختیار دارند، واقعاً نماینده وی هستند و وجه نقد را از خریدار قرارداد دریافت و به حساب شرکت واریز می‌کنند یا اینکه خریدار تنها به عنوان یک واسطه برنج‌های خریداری شده را به کنسرسیومی که مدعی است تشکیل داده، می‌فروشد؟

عدم دریافت ۵۰ درصد وجه قرارداد در روز امضای قرارداد و فرصت ۲۵ روزه با فراهم کردن امکان فروش تدریجی و پرداخت تدریجی وجه نقد شبهه‌برانگیز است. طبق تبصره ۳ ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی فروش مدت‌دار کالاهای دولتی، اجرای این آیین‌نامه توسط شرکت‌های دولتی نباید مانع از تأمین و واریز مالیات علی الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به صورت یک‌دوازدهم در هر ماه شود که در این قرارداد تکلیف این تبصره روشن نشده است، ضمن اینکه در همین آیین‌نامه به پرداخت سود بانکی در فروش مدت‌دار اشاره شده که باز هم قرارداد مزبور در این‌باره ساکت است.

براساس همین گزارش، متن قرارداد فروش ۱۸۲ میلیارد تومانی ۸۲ هزار تن برنج دولتی به یک شخص حقیقی به اختصار به شرح زیر است: موضوع قرارداد عبارت است از: فروش مقدار ۳۵ هزار تن برنج هندی ۱۱۲۱ و ۳۵ هزار تن اروگوئه، ۸ هزار و ۱۷۰ تن هومالی، تایلندی پرمحصول ۳ هزار و ۴۱۳ تن (از تمامی برنج‌های هندی موجود در انبارها) در کیسه‌های ۱۰ کیلویی که همگی به رؤیت خریدار رسیده‌اند، می‌باشد.

تبصره ۱) محل تحویل کالا در انبارهای شرکت بازرگانی دولتی ایران و مناطق چهارده‌گانه در سراسر کشور با اعلام شرکت خواهد بود و زمان تنظیم قرارداد ۱۳۹۴/۱۰/۲۱ می‌باشد. همچنین خریدار مکلف است نسبت به تعویض کیسه برنج‌ها در بسته‌های ۱۰ تا ۴۰ کیلویی در محل انبارهای شرکت فروشنده اقدام کند و حق خروج بدون تعویض کیسه‌ها را ندارد و در غیر این صورت با انتقال تمام مسئولیت به‌عهده خریدار از خروج آنها جلوگیری به عمل می‌آید. گفتنی است بر اساس آخرین شنیده‌ها هم اکنون برنج‌های مذکور در حال تعویض کیسه‌ها و انتقال آن به انبارهایی در محدوده شهریار هستند.

بنگاه‌ها

تفاهم همه‌جانبه ایران‌خودرو با مرسدس‌بنز

ایران‌خودرو و مرسدس‌بنز دو شرکت مشترک ایجاد می‌کنند

گروه صنعتی ایران‌خودرو و شرکت دایملر، مالک چندین شرکت تابعه و برند بزرگ خودروسازی همچون مرسدس بنز، مرسدس - آ ام گ و اسمارت با امضای یک تفاهمنامه، همکاری استراتژیک خود را برای ایجاد دو شرکت مشترک آغاز کردند.

به گزارش ایکوپرس، دایملر به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده کامیون در جهان و ایران‌خودرو که بزرگ‌ترین خودروساز خاورمیانه به شمار می‌آید قصد دارند با تأسیس دو شرکت مشترک، از مزیت‌های نسبی یکدیگر استفاده کرده و ضمن تحکیم جایگاه خود، یک قطب تولید خودروهای تجاری در منطقه را ایجاد کنند. این تفاهمنامه مشترک توسط مهندس هاشم یکه‌زارع، مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو و دکتر ولفگانگ برنارد، عضو هیئت مدیره شرکت دایملر با حضور جمعی از مدیران ارشد دو خودروساز بزرگ در شرکت ایران‌خودرو به امضا رسید. مهندس یکه‌زارع در این نشست مشترک گفت: «گروه صنعتی ایران‌خودرو در دور جدید همکاری‌های بین‌المللی خود، رویکردی کاملاً متفاوت با گذشته در پیش گرفته و بر حضور و سرمایه‌گذاری مشترک طرف مقابل تأکید دارد.»

وی با بیان اینکه سرمشق گروه صنعتی ایران‌خودرو در همکاری‌های جدید، حفظ و ارتقای منافع ملی است، افزود: «دایملر و شرکت بنز سابقه قابل اعتنا و اتکایی در همکاری با گروه صنعتی ایران‌خودرو داشته‌اند که این امر می‌تواند در مسیر پیش روی این دو خودروساز راهگشا باشد. دکتر ولفگانگ برنارد، عضو هیئت مدیره دایملر آ.گ نیز اظهار کرد: محصولات تجاری دایملر همیشه در ایران از محبوبیت برخوردار بوده است و در حال حاضر خودروهای تجاری از تقاضای بالایی در ایران برخوردار هستند، بنابراین پس از لغو تحریم‌های ایران، ما در حال برنامه‌ریزی برای از سرگیری سریع کسب و کارمان در این بازار هستیم. امضای تفاهمنامه با شریک تجاریمان در ایران، پیش‌نیاز مهمی برای از سرگیری سریع این کسب و کار است.

براساس این گزارش دایملر و ایران‌خودرو پس از امضای این تفاهمنامه در یک بیانیه مشترک اهداف و برنامه‌های خود برای از سرگیری همکاری‌ها را تشریح کردند. در این بیانیه آمده است: «ایران‌خودرودیزل یکی از شرکت‌های تابعه گروه صنعتی ایران‌خودرو، بزرگ‌ترین تولیدکننده خودرو در منطقه (MENA خاورمیانه و شمال آفریقا) است که بیش از ۵۰ درصد سهم بازار را در ایران داشته و بیش از نیم قرن است که با دایملر همکاری دارد.» «سرمایه‌گذاری مشترک برای تولید منطقه‌ای کامیون‌های مرسدس بنز و قطعات قوای محرکه»، «تأسیس شرکت مشترک فروش کامیون‌های مرسدس‌بنز و قطعات آنها در ایران» و همچنین خرید بخشی از سهام شرکت محور خودرو در کنار ایدم توسط دایملر از جمله مواردی به شمار می‌رود که در این تفاهمنامه مورد توافق قرار گرفته است. علاوه بر این، دو طرف درصدد هستند سرمایه‌گذاری مشترکی برای فروش وسایل نقلیه تجاری و باری مرسدس داشته باشند، ضمن اینکه دایملر اعلام کرده برای تحقق این برنامه‌ها دفتر خود در تهران را در سه ماه نخست سال ۲۰۱۶ ایجاد می‌کند.

■ تقاضای بسیار بالا در بازار کامیون ایران

همچنین شرکت دایملر طی بیانیه‌ای به پتانسیل‌های بازار و صنعت خودروی ایران اشاره کرده است. در بیانیه دایملر آمده است: «ایران در پی سال‌های متمادی تحریم و تقاضای بالا در بخش حمل و نقل، پتانسیل خوبی برای رشد در این بخش داشته و فرصت‌های زیادی را به دایملر نوید می‌دهد. ایران باوجود تحریم‌های اقتصادی یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای ملی در خاورمیانه، با تولید ناخالص ملی ۴۱۵ میلیارد دلار امریکا در سال ۲۰۱۴ بود. صنایع ایران تقریباً نیمی از اقتصاد ملی ایران را به دوش می‌کشند.»

■ فروش و خدمات پس از فروش

خودروساز آلمانی برای حوزه فروش و خدمات پس از فروش هم برنامه‌ریزی‌هایی انجام داده و اعلام کرده است: «دایملر با امضای سند همکاری، در حال شروع فرآیندی برای ورود مجدد و فراگیر به بازار ایران است. نخستین کامیون‌های مرسدس بنز با نام‌های آکتروس (Actros) و آکسور (Axor) را می‌توان پیش از پایان سال در ایران تولید و عرضه کرد. دایملر در تلاش است جای پای خود را در بازار محلی ایران محکم‌تر کند، به همین منظور هدف تجدید همکاری با شرکت ایدم در عرصه موتور و سرمایه‌گذاری مشترک در فروش را دنبال می‌کند. افزون بر این، دایملر قصد دارد در قالب یک سرمایه‌گذاری مشترک در زمینه فروش، تمام فعالیت‌های فروش و خدمات پس از فروش در ایران را حرفه‌ای و دفتر خود را در تهران افتتاح کند. با این اقدامات و تعهدات شرکت دایملر خود را به توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران متعهد کرده است.»

همچنین دو طرف تصمیم گرفتند ضمن اصلاح ساختار شرکت خدمات پس از فروش گواه نسبت به واگذاری این شرکت به شرکت مشترک ایران‌خودرو و بنز اقدام کنند. گفتنی است، جمعی از مدیران ارشد مرسدس‌بنز از سالن‌ها و خطوط تولید ایران‌خودرودیزل و ایران خودرو بازدید و پس از انجام مذاکرات، تفاهمنامه مشترک همکاری با گروه صنعتی ایران‌خودرو را نیز امضا کردند.

یادداشت ۲

رضا سیدی / کارشناس ارشد انرژی

جای خالی «ابتکار» در توزیع وام خودرو!

معاون نظارت و پایش محیط‌زیست استان تهران روز چهارشنبه ۲۳ دی‌ماه اعلام کرد هنوز هوای تهران در وضعیت ناسالم قرار دارد. در هفته‌های گذشته، مدارس نیز در بسیاری از کلانشهرها چند روز تعطیل شد. در این شرایط، مردم از خودروهای شخصی دست نمی‌کشند، مسئولان نیز تدبیری به جز تعطیلی مدارس ندارند و حتی اقداماتی می‌کنند که موجب افزایش آلودگی هوا می‌شود!

ماجرا از آنجا شروع می‌شود که دولت ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان وام کم‌بهره میان خریداران خودروی صفر توزیع کرد تا رکود حاکم بر بازار شرکت‌های خودروسازی رفع شود، اما با وجود تعداد بالای تاکسی‌های فرسوده در کشور و اثر سوء آنها در آلودگی هوا، به دارندگان این خودروها برای دریافت وام هیچ توجهی نشد. نتیجه این شد که با تزریق این منابع، ۱۱۰ هزار خودروی صفر وارد خیابان‌ها می‌شود در حالی که حتی یک خودروی فرسوده هم از رده خارج نشده است. در نتیجه به زودی شاهد افزایش ترافیک در کلانشهرها و آلوده‌تر شدن هوا خواهیم بود. تأثیر بی‌تدبیری دولت در توزیع این وام وقتی مشخص‌تر شد که شهردار تهران در مصاحبه اخیر تلویزیونی خود (۱۲ دی‌ماه) اشاره کرد که نیمی از کل آلودگی‌های ناشی از وسایل نقلیه در هوای شهر تهران ناشی از ۳۰۰ هزار خودروی فرسوده و کاربراتوری است.

با توجه به آلایندگی زیاد و حجم تردد بالای تاکسی‌های فرسوده، دولت می‌توانست منابع این طرح را به هزاران متقاضی تعویض این تاکسی‌ها بدهد و تمامی ۹۰ هزار تاکسی فرسوده کشور را نوسازی کند. در نتیجه هم به حمل‌ونقل عمومی کمک می‌شد و هم ساکنان کلانشهرها راحت‌تر نفس می‌کشیدند. دارندگان این خودروها نیز از هزینه‌های تعمیر و نگهداری بالای خودروهای‌شان نجات پیدا می‌کردند.

اما قسمت جالب‌تر مسئله اینجاست که سازمان حفاظت محیط زیست در مراحل تصویب و اجرای طرح، هیچ نقشی ایفا نکرد. شگفت اینکه بعد از اجرای طرح وام خودرو، ریاست این سازمان از طرح مذکور دفاع کرد و آن را به بهانه یورو ۴ بودن خودروها، مورد تأیید محیط زیست دانست. مسئولان این سازمان به‌جای استفاده از فرصت وام خودرو برای تعویض خودروهای فرسوده، در پاسخ به انتقادها گفتند: «جلسه‌ای در مورد خودروهای فرسوده، معاینه فنی یکپارچه خودروها و موضوع موتورسیکلت‌ها خواهیم داشت!» سؤال اینجاست که آیا آن جلسه نتیجه‌ای هم داشت؟ آیا اقدام جدیدی در دستور کار قرار گرفت؟ آیا در آن جلسه، طرح بهتر و بودجه‌ای بزرگ‌تر از وام ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومانی تصویب شد؟

بگذریم، ای کاش جای «تدبیر» و «ابتکار» در اجرای طرح وام خودرو خالی نبود.

بازار

تأثیر برجام بر بازار مسکن تا یک سال دیگر

مدیر مطالعات علمی طرح جامع مسکن با بیان اینکه لغو تحریم‌ها حداقل تا یک سال آینده تأثیرات خود را در بازار مسکن نشان می‌دهد، گفت: ورود بازار مسکن به دوره رونق در سال آینده بعید است.

فردین یزدانی در گفت‌وگو با ایلنا، با تأکید بر اینکه اجرایی شدن برجام به صورت غیرمستقیم در بازار مسکن تأثیرگذار خواهد بود، اظهار کرد: به طور قطع با لغو تحریم‌ها چرخ‌های اقتصاد راه می‌افتند و نرخ رشد اقتصادی افزایش می‌یابد و قدرت خرید تقویت می‌شود، بنابراین توان خرید در بازار مسکن هم بالا می‌رود و تعداد معاملات افزایش خواهد یافت.

وی ادامه داد: اما نمی‌توان انتظار داشت بازاری مانند مسکن به صورت مستقیم از لغو تحریم‌ها و اجرایی شدن برجام تأثیرپذیری داشته باشد. مدیر مطالعات علمی طرح جامع مسکن با بیان اینکه اثرات لغو تحریم‌ها حداقل یک سال دیگر در بازار مسکن نمایان می‌شود، گفت: ورود به رونق بازار مسکن در سال آینده بعید است اما برجام که اجرایی شود به تدریج از رکود خارج خواهیم شد.

یزدانی ادامه داد: معتقدم سال ۹۵ خیز خروج از رکود برداشته می‌شود، اما نه به این معنی که شاهد رونق و داغی بازار سال‌های ۸۶ باشیم بلکه وضعیت موجود کمی بهبود و ارتقا می‌یابد. وی با اشاره به اجرایی شدن تسهیلات خرید مسکن از سال آینده ادامه داد: گفته شده تسهیلات ۸۰ میلیون تومانی خرید مسکن از خردادماه به دست مصرف‌کننده می‌رسد، بنابراین می‌تواند قدرت خرید را تا حدودی افزایش دهد و به برون‌رفت بازار از رکود کمک کند و معتقدم این تسهیلات گامی برای خروج از رکود است. یزدانی با تأکید بر اینکه هدف سیاستگذاری باید تأمین نیاز مصرفی باشد که الزاماً هم باعث جهش قیمت‌ها نخواهد شد، گفت: هدف طرح جامع مسکن هم تأمین نیاز مصرفی در بازار است.

خبر

فروشگاه زنجیره‌ای با نام امریکایی پلمب می‌شود

نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران با بیان اینکه خرید کالاهای امریکایی حد و مرز و دستورالعملی مشخص و سختگیرانه دارد، گفت: در صورتی که فروشگاهی زنجیره‌ای با نام امریکایی در ایران افتتاح شود برای پلمب به اماکن معرفی می‌شود.

جلال‌الدین محمدشکریه در گفت‌وگو با تسنیم، در خصوص ایجاد فروشگاه‌های زنجیره‌ای بین‌المللی امریکایی در ایران اظهار کرد: فروشگاه‌های زنجیره‌ای بین‌المللی در صورتی می‌توانند در ایران حضور داشته باشند که ابتدا اقدام به ثبت شرکت در ایران کرده باشند و بعد به وزارت صنعت مراجعه کرده و مجوز بگیرند، اما تا این لحظه هیچ کدام از این شرکت‌ها مجوزهای لازم را دریافت نکرده‌اند.

■ تکلیف نامشخص «معاملات دلاری»

با وجو لغو تحریم سوئیفت به دلیل ابهام در وضعیت انجام معامله در گروه دلاری به ویژه با اشخاص حقیقی و حقوقی امریکایی (US PERSON) تکلیف مبادلات مبتنی بر دلار ایران مشخص نیست.

هوشنگ خستویی، رئیس شورای‌عالی انجمن حسابداران خبره ایران در گفت‌وگو با فارس، با بیان اینکه هنوز در برخی موارد حقوقی مباحث فشرده‌ای در زمینه برقراری ارتباط بانک‌های ایرانی با سوئیفت دلاری مطرح است، عنوان کرد: اغلب این مباحث حول این محور می‌چرخد که چنانچه مبادله‌ای در گروه دلاری سوئیفت انجام شود یا تسویه‌حساب با یک شخص حقیقی و حقوقی امریکایی به وجود آید و این شخص علاقه‌ای به تسویه‌حساب از طریق سوئیفت یورویی نداشته باشد، چه باید کرد.

خستویی عنوان کرد: در حال حاضر معاملاتی که در گروه دلاری باید با اشخاص حقیقی و حقوقی برخوردار از تابعیت امریکایی صورت گیرد، به طور کامل حل و فصل نشده و این موضوع حتی شامل شرکت‌های امریکایی مستقر در اروپا نیز می‌شود. وی با بیان اینکه مشکل سوئیفت دلاری در آینده‌ای نه چندان دور تعیین تکلیف خواهد شد، عنوان کرد: رئیس‌جمهور امریکا در حالی عنوان کرده که دولت ایران می‌تواند نسبت به خرید هواپیماهای مسافربری بوئینگ این کشور اقدام کند که برای خرید ۴۰۰ فروند از این نوع هواپیما و نیز رقابت ایرباس برای حضور در این معامله، باید تدابیری به منظور تسویه مبادلات ارزی حاصل از این معامله ۲۰ میلیارد دلاری اندیشیده شود.